

ПРАВИЛНИК ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА ОПАЗВАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКОТО ИМУЩЕСТВО

Приет с ПМС № 57 от 27.09.1985 г.

Обн. ДВ. бр.90 от 22 Ноември 1985г.

Глава първа.

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ОРГАНИТЕ И ДЛЪЖНОСТНИТЕ ЛИЦА ПО ОПАЗВАНЕ НА СЕЛСКОСТОПАНСКОТО ИМУЩЕСТВО

Чл. 1. Опазването на селскостопанското имущество е основна задача на съответните държавни органи и обществени организации.

Чл. 2. Органи по опазване на селскостопанското имущество са Националният аграрно-промишлен съюз, народните съвети, окръжните аграрно-промишлени съюзи и селскостопанските организации.

Чл. 3. Централният съвет на Националния аграрно-промишлен съюз:

1. дава задължителни указания по опазването на селскостопанското имущество, както и за осъществяване на координация в дейността на съответните органи и организации;
2. организира проверки във връзка с опазването на селскостопанското имущество и прилагането на закона, като взема мерки за предотвратяване на нарушенията и налагане на установените административни наказания на виновните лица;
3. разпределя средствата от специалната сметка по чл. 17а от закона за разходи, свързани с подобряване опазването на селскостопанското имущество, и за стимулиране на проявили се лица.

Чл. 4. Изпълнителните комитети на окръжните народни съвети организират, ръководят и контролират дейността на изпълнителните комитети на общинските (районните) народни съвети и на селскостопанските организации по опазването на селскостопанското имущество на територията на окръга. За целта:

1. организират и осигуряват правилното прилагане на закона;
2. упражняват превантивен контрол по прилагането на закона, подобряването на ефективността от дейността на съответните органи и организации по опазването на селскостопанското имущество в окръга и отчитането на тази дейност съгласно чл. 17б от закона;
3. извършват проверки със съдействието на окръжните аграрно-промишлени съюзи, съответните органи на общинските народни съвети и селскостопанските организации във връзка със завзетите без законно основание или предоставени в нарушение на установения ред обществени селскостопански земи, постройки и друго недвижимо селскостопанско имущество;
4. вземат мерки за принудително изземване на незаконно завладените земи, за определяне на обезщетения и налагане административни наказания на виновните лица;
5. търсят отговорност от длъжностните лица, които не упражняват правата си или не изпълняват задълженията си съгласно закона и този правилник;
6. ръководят повишаването на квалификацията на длъжностните лица с оглед цялостното и точно изпълнение на разпоредбите на закона и на този правилник.

Чл. 5. Окръжните аграрно-промишлени съюзи:

1. ръководят и контролират правилното организиране на дейността по опазването на селскостопанското имущество и на полската охрана от селскостопанските организации;
2. при необходимост организират със съдействието на селскостопанските организации, специализираните държавни органи и обществените организации временни или постоянни моторизирани групи за опазване на селскостопанското имущество;
3. съдействуват на окръжния народен съвет или организират проверки във връзка със завзетите без законно основание или предоставени в нарушение на установения ред обществени селскостопански земи, постройки или друго недвижимо селскостопанско имущество, като уведомяват изпълнителния комитет на окръжния народен съвет за принудителното им изземване и за определяне на обезщетенията и за налагане административни наказания на виновните лица;
4. контролират дейността по прилагането на закона от селскостопанските организации и длъжностните лица и изследват ефективността на дейността по опазването на селскостопанското имущество. Вземат мерки за отстраняване на нарушенията;
5. търсят отговорност от съответната организация и длъжностно лице за неизпълнение или за неточно изпълнение на задълженията по закона;
6. определят районите за опазване, когато две или повече селскостопански организации със своя полска охрана стопанисват земи или друго селскостопанско имущество в землището на една селищна система или населено място;
7. съдействуват на общинските народни съвети и кметствата за прилагането на закона;
8. организират повишаване квалификацията на съответните длъжностни лица от селскостопанските организации по прилагане на закона.

Чл. 6. Селскостопанските организации организират опазването на селскостопанското имущество, което се стопанисва от тях, както и от други организации без своя полска охрана и от гражданите като:

1. организират охраната на селскостопанското имущество по чл. 2, ал. 1 от закона;
2. осигуряват необходимите материално-технически средства и съоръжения за опазването на селскостопанското имущество, както и материални и технически средства на полските пазачи, доброволните сътрудници, ведомствената милиция и длъжностните лица, необходими за изпълнение на задълженията по опазване на селскостопанското имущество;
3. вземат мерки за премахване на причините и условията за повреди, унищожаване, разваляне, неприбиране, разпиляване, кражби и присвояване на селскостопанско имущество;
4. при необходимост организират със съдействието на специализираните държавни органи и обществените организации временни или постоянни моторизирани групи за опазване на селскостопанското имущество;
5. организират повишаване квалификацията на длъжностните лица, които упражняват права и имат задължения по опазването, и на полските пазачи по прилагането на закона.

Чл. 7. Трудовите колективи на поделенията на селскостопанските организации организират опазването на повереното им за стопанисване селскостопанско имущество по чл. 2, ал. 1 от закона, като:

1. вземат необходимите мерки за опазване на стопанисваното селскостопанско имущество от неправомерни увреждания и посегателства от членовете на колектива или от други поделения, лица и организации;
2. съдействуват на полската охрана за изпълнението на правата и задълженията ѝ по опазването на селскостопанското имущество;

3. организират разясняването на задълженията на лицата, които оказват помощ при извършването на селскостопански работи, по въпросите за опазване на селскостопанското имущество.

Чл. 8. (1) Полските пазачи се назначават и уволняват със заповед на ръководителя на селскостопанската организация след съгласуване със съответното управление на Министерството на вътрешните работи.

(2) Длъжността полски пазач не може да се заема от лица, осъждани за престъпление против социалистическата собственост, социалистическото стопанство и личната собственост, болни или трудоустроени, които не са годни да изпълняват задълженията, посочени в закона.

Чл. 9. (1) Доброволни сътрудници по опазване на селскостопанското имущество могат да бъдат работници и служители от селскостопанската организация, от други органи и организации и пенсионери.

(2) Доброволните сътрудници се утвърждават от председателя на изпълнителния комитет на общинския народен съвет по предложение на кметствата, доброволните отряди на трудещите се и от органите на Министерството на вътрешните работи.

Чл. 10. Моторизирани групи за опазване на селскостопанското имущество по чл. 13 от закона се създават със заповед на ръководителя на селскостопанската организация, съгласувана с териториалното поделение на Министерството на вътрешните работи и със съответния народен съвет.

Чл. 11. На полските пазачи, доброволните сътрудници и моторизираните групи не могат да се възлагат задачи, които не са свързани с опазването на селскостопанското имущество.

Чл. 12. Униформеното облекло и видът на служебните карти на полските пазачи се определят от председателя на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз и министъра на вътрешните работи.

Чл. 13. (1) На полските пазачи се зачисляват оръжие и боеприпаси от съответните поделения на Министерството на вътрешните работи.

(2) По въпросите, които не са уредени със Закона за опазване на селскостопанското имущество и с нормативните актове за неговото прилагане, се прилагат съответните разпоредби за ведомствената охрана и за пазачи на учреждения и предприятия.

Чл. 14. (1) Организациите, които нямат своя полска охрана, и гражданите, които притежават, ползуват или имат право на оперативно управление върху селскостопанско имущество, плащат годишна такса по чл. 16, ал. 1 и чл. 17 от Закона за опазване на това имущество.

(2) Такси по предходната алинея не се заплащат за селскостопанските земи, които са предоставени съобразно разпоредбите за личното стопанство на работниците, служителите и пенсионерите в селскостопанските организации.

(3) Споровете между селскостопанската организация и другите организации във връзка със събраните такси се решават по общия исков ред.

Чл. 15. (1) В случаите по чл. 17 от закона организациите и гражданите в срок от 30 януари внасят в съответната селскостопанска организация средствата за издръжка на пазачите или преди назначаването им. В средствата за издръжка се включват трудовото възнаграждение, отчисленията за държавното обществено осигуряване и другите заплащания по Кодекса на труда, разходите за униформено облекло, оръжие и др., необходими за изпълнение на служебните им задължения.

(2) Размерът на разходите за един полски пазач по чл. 17 от закона се определя от селскостопанските организации съгласувано с изпълнителния комитет на общинския (районния) народен съвет.

(3) Когато полският пазач се назначава за част от годината, предварително се внася съответната част от трудовото възнаграждение за държавното обществено осигуряване и други разходи по Кодекса на труда, както и пълният размер на разходите за униформеното облекло, оръжие и др.

Чл. 16. Средствата, които не са изразходвани през съответната година, се връщат на вносителите или с тяхно съгласие се прехвърлят за следващата година.

Чл. 17. В разрешението по ал. 2 и 3 на чл. 32 от закона се вписват обемът и видът на дървесината.

Чл. 18. (1) От събраните глоби по Закона за опазване на селскостопанското имущество 70 на сто се внасят в специалната сметка на Националния аграрно-промишлен съюз, образувана съгласно чл. 17а от закона, и 30 на сто се внасят в бюджета на общинския народен съвет, в чийто район е извършено нарушението.

(2) Средствата, събрани в сметката по предходната алинея, се изразходват при условия и по ред, определени с наредба, издадена от председателя на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз.

Чл. 19. (1) Глобата, събрана с квитанция при условията на чл. 45, ал. 1 от закона, се внася съответно в специалната сметка на Националния аграрно-промишлен съюз и в бюджета на общинския народен съвет съгласно предходния член от организацията, в която работи лицето, което е събрало глобата, а когато то е доброволен сътрудник, от съответната селскостопанска организация.

(2) Събраното обезщетение при условията на чл. 45, ал. 1 от закона се изплаща на увредената организация или лице от съответната организация по предходната алинея.

Чл. 20. (1) Селскостопанските организации се отчитат за опазването на имуществото пред населението на събрания по населени места в района на селскостопанската организация и на събрания на трудовите им колективи по поделения.

(2) Направените на събранията предложения се разглеждат по реда на Закона за предложенията, сигналите, жалбите и молбите.

Глава втора. **УСТАНОВЯВАНЕ НА ВРЕДИ И ОБЕЗЩЕТЯВАНЕ**

Чл. 21. (1) В регистъра по чл. 19 от закона за вписване на актове се отбелязват датата на вписването, кратко съдържание на акта, оценка на вредите, кратко съдържание на

наказателното постановление или заповедта, движението на преписката, реализирането на отговорностите и др.

(2) Председателят на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз определя образци на акта, специалния регистър, протокола за оценка на вреди, наказателното постановление и заповедта за определяне на обезщетения по чл. 25, ал. 2 и чл. 26 от закона.

Чл. 22. (1) Оценката на вредите се извършва от лице с необходимата специалност, образование и квалификация и което не е заинтересувано от оценката на вредите.

(2) За извършената работа на лицето по предходната алинея се определя възнаграждение в размер, предвиден за съдебните експерти.

Чл. 23. Вреди на пчелни семейства, причинени при извършени селскостопански работи, се обезщетяват само ако пчелните семейства са вписани в специалния регистър по чл. 11 от Закона за пчеларството на общинския (районния) народен съвет или кметството по местонахождението им по време на причиняване на вредата и от собственика са взети необходимите мерки за опазването им.

Чл. 24. В случаите по чл. 21 от закона минималният размер на глобата и обезщетението се определят от председателя на изпълнителния комитет на общинския (районния) народен съвет или от кмета.

Чл. 25. (1) Вредите на селскостопанското имущество по чл. 22, ал. 1, т. 5 от закона се оценяват, както следва:

1. вреди на сгради:

а) при унищожаване на сграда - по цени, определени с Наредбата за цените на недвижимите имоти (ДВ, бр. 99 от 1979 г.);

б) при частични повреди - средствата, необходими за възстановяването им;

2. вреди на машини, противоерозионни, мелиоративни и други движими и недвижими съоръжения, агрегати, прикачен инвентар и резервни части за тях:

а) при унищожаване - по действителната им стойност;

б) при частично увреждане - средствата, необходими за възстановяването им;

3. вреди от кражба или присвояване на продукцията, животни, птици, риби, машина, агрегат, резервна част, селскостопански инвентар или друго движимо селскостопанско имущество - по цени на дребно;

4. увреждане на обработваема земя, естествени и изкуствени ливади и пасища - разходите, необходими за възстановяване на плодородието.

(2) Размерът на обезщетението за вреди от завземането или предоставянето без законно основание на държавни или обществени обработваеми земи, естествени и изкуствени пасища или от неосвобождаването им след покана се определя съгласно тарифата по чл. 22, ал. 3 от закона.

(3) Покана по предходната алинея и по чл. 40, ал. 1, т. 6 от закона се прави, когато е отпаднало законното основание да се държи или ползува обществена селскостопанска земя, селскостопанска постройка или друго недвижимо обществено селскостопанско имущество.

Чл. 26. При наличие на специален закон или указ обезщетенията се определят в размерите, установени от тях.

Чл. 27. Когато държавен орган е причинил вреди на селскостопанско имущество чрез

правомерни служебни действия и разпореждания, но увреденият също е допринесъл за настъпването на вредите, той може да търси обезщетение по общия исков ред.

Чл. 28. Не се считат за причинени от неизвестен причинител съгласно чл. 6, ал. 1 и 2 от закона вредите, причинени от работници, служители, военнослужещи и други при или по повод на възложена им работа от учреждение, организация или военно поделение, когато не е установено кой измежду тях е причинил вредата. Отговорност за тези вреди по реда на закона носи съответното учреждение, организация или военно поделение.

Чл. 29. Не се считат за причинени при изпълнение на договорни задължения вредите, отговорността за които не е установена с договора.

Чл. 30. В случаите, когато селскостопанското имущество е застраховано и Държавният застрахователен институт е изплатил застрахователно обезщетение за причинените вреди, увреденият има право да търси по реда на закона или по общия ред разликата между действително нанесените вреди и полученото обезщетение.

Чл. 31. Административнонаказващият орган мотивира писмено прекратяването на преписката по съставен акт в предвидените от закона случаи или я изпраща на прокурора, ако деянието представлява престъпление.

Чл. 32. (1) Заповедите за определяне на обезщетенията по чл. 25, ал. 2 и чл. 26, ал. 1 от закона се връчват по реда на чл. 58 от Закона за административните нарушения и наказания.

(2) Влезлите в сила наказателни постановления, решения на съда и заповеди за определяне на обезщетения по закона се изпълняват по реда на чл. 78 и чл. 79, ал. 2 от Закона за административните нарушения и наказания.

(3) Когато е постановено отнемане на вещи, животни или превозни средства в полза на държавата, се прилага чл. 80 от Закона за административните нарушения и наказания.

(4) Административнонаказващият орган изпраща на съответния орган заповедта за обезщетяване и наказателното постановление, което не подлежи на обжалване или не е обжалвано в срок, с бележка, че е влязло в сила и подлежи на изпълнение.

Глава трета.

ВРЕДИ ОТ ЗАМЪРСЯВАНЕ НА ВЪЗДУХА, ВОДИТЕ И ПОЧВАТА

Чл. 33. (1) Установяването на вреди на селскостопанско имущество, причинени от замърсяване в резултат на разрешената по установения ред дейност, се извършва от комисия, назначена от председателя на изпълнителния комитет на окръжния народен съвет, в която се включват специалисти и представители на окръжния народен съвет, окръжния аграрно-промишлен съюз, заинтересуваните организации, Комитета за опазване на природната среда, Държавния застрахователен институт, научни и инженерно-внедрителски организации.

(2) За вреди, причинени от разрешена по установения ред производствена дейност, но при неспазване на определената технология, при невземане на предпазни мерки, ако такива са известни, при превишаване капацитета на отделни производствени мощности или при реконструкция и разширяване, в резултат на което замърсяването на околната среда се е засилило, установяването на вредите и обезщетяването им се извършват по реда на чл. 31 от закона.

(3) Когато вредите са причинени върху територията на два или повече окръзи, комисията по предходната алинея се назначава от председателя на Комитета за опазване на природната среда.

Чл. 34. (1) В седемдневен срок от назначаването комисията извършва преглед на увреденото имущество, определя вида и размера на вредите, причината и причинителя им, като установява и всички други обстоятелства, необходими за изясняване на случая и за определяне на обезщетението, и мерките за предотвратяване или намаляване на вредите от замърсяването.

(2) Вредите се установяват:

1. в растениевъдството - в началния момент и при прибирането на реколтата;
2. в животновъдството и другите селскостопански дейности - веднага след настъпването на вредите.

(3) Комисията съставя протокол, в който отбелязва констатираното и изводите. В случай на разногласие в протокола се отбелязват становищата.

(4) Когато увредената организация не е изпълнила указанията на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз и на изпълнителния комитет на окръжния народен съвет за преустройство на дейността ѝ в застрашения район, размерът на дължимото обезщетение се намалява до размера на вредите, които биха настъпили, и при спазване на тези указания.

(5) Протоколът се одобрява от длъжностното лице, назначило комисията.

(6) Препис от протокола по предходната алинея се изпраща на организацията или на лицето, причинило вредите, с покана да заплати доброволно в определения срок обезщетението.

(7) При несъгласие с определеното в протокола обезщетение или когато причинителят откаже доброволно да го изплати, споровете се решават: за причинените вреди на стопанска организация - от държавния арбитраж, а за вредите на граждани - по съдебен ред.

Глава четвърта.

АДМИНИСТРАТИВНОНАКАЗАТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 35. Вещите, животните и превозните средства, които подлежат на отнемане в полза на държавата съгласно чл. 41а от закона, се задържат от полската охрана и се пазят от селскостопанската организация до влизане в сила на наказателното постановление или решението на съда.

Чл. 36. Задържаните животни се гледат в подходящи помещения на селскостопанската организация, отделени от помещенията за отглеждане на обществените животни.

Чл. 37. (1) Задържаните животни съгласно чл. 39, ал. 1 от закона или отнетите в полза на държавата вещи, животни или превозни средства се продават на държавна или на кооперативна организация или на публична продан.

(2) От получените суми от продажбата на отнети в полза на държавата вещи, животни и превозни средства се удържат разходите за продажбата, както и разноските за храненето и гледането на животните през време на задържането им и се превеждат на организацията, която е направила съответните разходи. Остатъкът от сумата се внася в държавния бюджет.

(3) В случаите по чл. 39, ал. 3 от закона остатъкът от сумата се превежда по специалната сметка по чл. 16, ал. 2 от закона.

(4) Вещите и превозните средства, които не могат да се продадат по реда на ал. 1, се продават като вторични суровини или се бракуват и се унищожават по установения ред.

Чл. 38. (1) Подобренията върху завзета или държана без законно основание държавна или кооперативна селскостопанска земя, ако не подлежат на премахване, се ползват и стопанисват от селскостопанската организация, която стопанисва земята.

(2) Подобренията по предходната алинея, ако не са необходими на селскостопанската организация, могат да се отдават от нея под наем на други организации или граждани, за което се сключва писмен договор.

Чл. 39. (1) Когато недвижимото имущество по чл. 40, ал. 1, т. 6 от закона бъде отново завзето от същото лице след изземването му по реда на чл. 16 от Закона за собствеността, както и когато върху обществена селскостопанска земя продължи строеж, спрян съобразно изискванията на чл. 221а от Наказателния кодекс, или е построена сграда при условията на чл. 323а от Наказателния кодекс, преписката се изпраща на прокурора.

(2) В случаите по предходната алинея административнонаказващият орган издава заповед за определяне и заплащане на обезщетенията съгласно чл. 25, ал. 2 от закона, а когато преписката е върната от прокурора, налага предвиденото административно наказание с наказателно постановление.

Чл. 40. (1) Когато от водоем на селскостопанска организация е уловено по-голямо количество риба от разрешеното с цел противозаконно да се присвои, се прилага чл. 41 от закона, ако стойността на превишеното количество е до 50 лв.

(2) Когато стойността на превишеното количество по предходната алинея е над 50 лв., преписката се изпраща на прокурора.

Чл. 41. (1) Органът по опазване на селскостопанското имущество съставя акт и го регистрира по реда на закона, когато разкрие:

1. кражба, присвояване или вещно укривателство на селскостопанско имущество със стойност над 50 лв. или че при извършването им е използвано моторно превозно средство;
2. деяние, което е извършено при условията на чл. 41, ал. 3 от закона;
3. деяние по чл. 218а от Наказателния кодекс, когато горивото е на стойност над 10 лв.

(2) Председателят на изпълнителния комитет на общинския (районния) народен съвет или кметът изпраща на прокурора акта по предходната алинея заедно с оценки на вредите, определени по реда на чл. 20, ал. 1 или ал. 5 от закона, а когато е използвано моторно превозно средство, уведомява и съответния орган на Министерството на вътрешните работи за прилагане на чл. 42а и чл. 45, ал. 3 от Закона за движението по пътищата.

Чл. 42. (1) Ръководителят на държавен орган, държавна, кооперативна, обществена или друга организация, в която работи или членува нарушителят, след като получи влязло в сила наказателно постановление съгласно чл. 47 от закона, незабавно уведомява колектива и съобщава това писмено на административнонаказващия орган.

(2) Съответният административнонаказващ орган контролира спазването на задължението по предходната алинея.

Допълнителни разпоредби

§ 1. "Нощно време" по смисъла на чл. 41, ал. 2 от закона е времето от 21,00 часа до 6,00

часа през периода от 1 април до 30 септември и от 19,00 часа до 6,00 часа през периода от 1 октомври до 31 март.

§ 2. Полски пазачи по смисъла на чл. 9, ал. 1, т. 1 от закона са всички пазачи на селскостопанското имущество на селскостопанската организация.

§ 3. Замърсяване на въздуха, водите и почвата като резултат на разрешена по установения ред дейност по смисъла на чл. 30, ал. 1 от закона има тогава, когато стопанска организация или нейно поделение, пуснато в експлоатация преди 30 април 1964 г. или с разрешение по чл. 24 от Закона за опазване на въздуха, водите и почвата от замърсяване, при своята нормална дейност и при спазване на установената технология отделя замърсител във въздуха, водите или почвата над допустимата концентрация по санитарните норми и по нормите за категоризиране на водните течения и басейни, ако не са известни технологии или съоръжения за пречистване на този замърсител.

§ 4. Две или повече нарушения по смисъла на чл. 41б от закона има, когато едно и също лице извърши повече от едно от посочените в същия член нарушения независимо че не са от един и същ вид.

§ 5. По смисъла на чл. 42 се счита, че няма съставен акт, ако този акт не е регистриран и предаден от съставителя за издаване на наказателно постановление или заповед за определяне на обезщетение.

§ 6. "Немоторно превозно средство" по смисъла на чл. 41, ал. 2 от закона е и лодката с мотор или без мотор.

Заклучителни разпоредби

§ 7. Този правилник се издава на основание § 3 от преходните и заключителните разпоредби на Закона за опазване на селскостопанското имущество.

§ 8. Изпълнението на правилника се възлага на председателя на Централния съвет на Националния аграрно-промишлен съюз, на министъра на горите и горската промишленост и на министъра на финансите.